

ANH: QUANG HUY

# GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH CHO PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP HỖ TRỢ

TÔ DUY LÂM

**P**hát triển CNHT (CNHT) là cần thiết, tất yếu khách quan, nhất là trong giai đoạn hiện nay Việt Nam đang hướng tới đổi mới mô hình tăng trưởng, nâng cao hiệu quả nền kinh tế. Thực tế hiện nay tại Việt Nam nói chung và trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh nói riêng, ngành CNHT phần lớn đã và đang được phát triển bởi hệ thống DNNVV. Đây sẽ và vẫn là bộ phận doanh nghiệp tạo ra động lực tăng trưởng và phát triển mạnh mẽ nhất cho nền kinh tế trong giai đoạn 2016-2020 và những năm tiếp theo. Tuy nhiên, để thực hiện nhiệm vụ chiến lược và mang tầm quốc gia, đòi hỏi phải có chính sách thống nhất và giải pháp hỗ trợ trực tiếp mới mang lại sự phát

triển tốt đối với lĩnh vực công nghiệp này. Với ý nghĩa đó, đặt trong mối liên hệ với lĩnh vực tài chính tín dụng ngân hàng, dưới góc độ quản lý cần thực hiện một số nhóm giải pháp sau:

### **Nhóm giải pháp vĩ mô:**

Đây là nhóm giải pháp căn bản, có ý nghĩa chiến lược và là cơ sở nền tảng tạo môi trường pháp lý và điều kiện thuận lợi cho các nguồn lực để phát triển CNHT nói chung và trên địa bàn thành phố nói riêng. Cụ thể:

*Thứ nhất, về chính sách.* Xây dựng, ban hành và thực hiện hệ thống cơ chế chính sách (chiến lược, dài hạn) về tài chính, về hạ tầng và công nghệ, đào tạo, thị trường... cho sự phát triển của

CNHT, theo hướng là các cơ chế chính sách ưu tiên có sự phân biệt đối với các lĩnh vực ngành sản xuất khác.

Liên quan đến giải pháp này, trước mắt cần tổ chức triển khai thực hiện tốt Nghị định 111/2015/NĐ-CP về phát triển CNHT. Trong đó cụ thể hóa bằng các chương trình hành động (như đối với lĩnh vực ngân hàng, vừa qua NHNN đã ban hành thông tư hướng dẫn chính sách cho vay phát triển CNHT).

*Thứ hai, về vốn.* Hình thành và đưa vào hoạt động Quỹ hỗ trợ doanh nghiệp. Vốn cho hoạt động của doanh nghiệp sản xuất trong lĩnh vực CNHT về nguyên tắc từ 02 nguồn: vốn tự có và vốn vay. Tuy

nhân nguồn lực vốn luôn là khó khăn nội tại của các DNNVV (DNNVV) trong suốt thời gian qua, vì thế cần sự hỗ trợ trực tiếp từ Chính phủ thông qua hoạt động của quỹ hỗ trợ doanh nghiệp, quỹ bảo lãnh, quỹ phát triển<sup>(1)</sup>... nhằm hỗ trợ cho các doanh nghiệp CNHT phát triển, đầu tư công nghệ, đào tạo...

*Thứ ba, về công nghệ và nguồn nhân lực.* Chính phủ định hướng và tạo điều kiện doanh nghiệp tiếp cận, chuyển giao, cũng như trang bị công nghệ hiện đại cho DNNVV. Đồng thời hỗ trợ, tổ chức đào tạo nghề, đào tạo nguồn nhân lực cho lĩnh vực sản xuất này. Hoạt động này cần gắn với các chương trình đào tạo; các hoạt động tiếp cận và học tập kinh nghiệm từ các quốc gia phát triển theo kế hoạch cụ thể trong chiến lược phát triển đối với CNHT.

*Thứ tư, xây dựng hệ thống DNNVV hoạt động chuyên nghiệp.* Điều này nhằm khắc phục được những tồn tại căn bản hiện nay về trình độ quản trị, kỹ năng kinh doanh; trình độ tay nghề công nhân, trình độ công nghệ và vốn. Trong đó phải đảm bảo tính minh bạch, tuân thủ luật pháp và chống gian lận thương mại, trốn thuế. Khắc phục được tồn tại, DNNVV hoạt động hiệu quả, sẽ là động lực trực tiếp thúc đẩy CNHT phát triển.

*Thứ năm, hỗ trợ thị trường và liên kết hoạt động, tạo ra chuỗi giá trị gia tăng.* CNHT phải gắn với các hoạt động công nghiệp chính tạo ra liên kết và khép kín trong quá trình hình thành sản phẩm, nâng cao giá trị sản phẩm. Vì vậy, không chỉ các doanh nghiệp tự chủ và liên kết trong hoạt động sản xuất mà cần có sự hỗ trợ, định hướng cho các doanh nghiệp trong quá trình này, cũng như tạo thị trường tiêu thụ cho doanh nghiệp.

**Nhóm giải pháp tín dụng ngân hàng:**

Phát triển CNHT, như đã phân tích ở phần trên, cần hệ thống các nhóm giải pháp từ cơ chế chính sách, môi trường kinh doanh đến tổ chức triển khai thực hiện thật tốt sao cho tất cả các yếu tố nguồn lực được tập trung và sử dụng hiệu quả. Trong đó giải pháp vốn, vốn tín dụng ngân hàng vẫn là nhóm giải pháp quan trọng, trực tiếp trong điều kiện nền kinh tế nước ta hiện nay. Cụ thể:

(1). Thực hiện chính sách tín dụng ưu tiên đối với phát triển CNHT. Theo đó đảm bảo mức lãi suất hợp lý và ổn định được duy trì trong từng thời kỳ phát triển của nền kinh tế, kể cả khi thị trường biến động<sup>(2)</sup>. Tạo điều kiện tập trung vốn cũng như khuyến khích các doanh nghiệp thuộc lĩnh vực CNHT phát triển.

Tiếp tục thực hiện chính sách tín dụng ưu tiên đối với doanh nghiệp ứng dụng công nghệ cao để kích thích và khuyến khích doanh nghiệp đổi mới công nghệ, ứng dụng công nghệ hiện đại trong sản xuất, nâng cao năng suất và hiệu quả hoạt động; cũng như tiêu thụ sản phẩm từ CNHT, qua đó kích thích CNHT phát triển.

(2). Tạo điều kiện vốn tín dụng trung dài hạn để đầu tư, đổi mới công nghệ hiện đại đối với các doanh nghiệp này thông qua cơ chế chính sách.<sup>(3)</sup>

Đối với nhóm giải pháp này, yếu tố thuận lợi nhất hiện nay về mặt cơ chế chính sách là vừa qua NHNN đã ban hành Thông tư hướng dẫn về cho vay đối với CNHT (Thông tư 01/2016/TT-NHNN ngày 04/02/2016). Theo đó, các chính sách về lãi suất, đầu tư cho vay sẽ rất linh hoạt và ưu đãi cho lĩnh vực này theo từng thời kỳ và yêu cầu phát triển của nền kinh tế. Các TCTD quan tâm và tổ chức triển khai thực hiện trong quá trình mở rộng và tăng trưởng tín dụng đối với nhóm doanh nghiệp, khách

hàng hoạt động trong lĩnh vực công nghiệp này. Trong đó xây dựng quy trình, thủ tục hồ sơ và chính sách cụ thể để tổ chức thực hiện hiệu quả.

(3). Phát triển và mở rộng dịch vụ ngân hàng bán lẻ. Đây là giải pháp nền tảng trong quá trình tăng trưởng và phát triển hoạt động tín dụng hiệu quả nói chung và hoạt động tín dụng đối với DNNVV, CNHT nói riêng. Theo đó, quan tâm và chú ý tới:

+ Tăng trưởng tín dụng hiệu quả đối với doanh nghiệp vừa và nhỏ. Trong đó tiếp tục đổi mới quy trình nghiệp vụ, đổi mới mô hình quản trị kinh doanh theo các kênh phân phối: khách hàng cá nhân, khách hàng doanh nghiệp, khách hàng DNNVV...từ đó tạo điều kiện tốt nhất cho doanh nghiệp tiếp cận vốn vay thuận lợi. Đồng thời đảm bảo an toàn, hạn chế rủi ro trong tăng trưởng tín dụng đối với nhóm khách hàng này.

+ Phát triển và nâng cao dịch vụ thanh toán, dịch vụ chi trả lương... đối với các DNNVV. Đây là hoạt động vẫn còn nhiều hạn chế xuất phát từ chính các DNNVV, theo đó một bộ phận doanh nghiệp này rất ít giao dịch thanh toán qua ngân hàng, vì vậy việc thanh toán, chuyển tiền, chi trả lương đối với DNNVV còn hạn chế và đạt tỷ lệ rất thấp.

Khắc phục được tồn tại hạn chế này, không chỉ thúc đẩy thanh toán không dùng tiền mặt mà còn thúc đẩy mở rộng và tăng trưởng tín dụng đối với DNNVV, do khả năng tiếp cận, phân tích và đánh giá thông tin tốt hơn, "hiểu" doanh nghiệp hơn, thì việc mở rộng quan hệ tín dụng sẽ thuận lợi và hiệu quả hơn.

**Thực hiện giải pháp này, các NHTM cần:**

(a). Tiếp tục phát triển dịch vụ ngân hàng điện tử, kể cả thực hiện tín dụng bán lẻ (cho khách hàng cá

nhân, khách hàng là DNNVV), nâng cao khả năng ứng dụng, tiện ích của dịch vụ internetbanking, đáp ứng khả năng cung cấp kịp thời thông tin về dịch vụ, về thủ tục, về diễn biến thị trường, về lãi suất và mọi giao dịch khác có liên quan.

(b). Nâng cao hiệu quả hoạt động, đổi mới mô hình quản trị hướng quản trị rủi ro theo khách hàng và cung cấp sản phẩm dịch vụ trọn gói từ: thanh toán, chi trả lương hộ, dịch vụ tài chính... đến cho vay<sup>(4)</sup>.

(c). Tiếp tục mở rộng và phát triển các dịch vụ ngân hàng đối với các doanh nghiệp trong KCX-KCN, bộ phận doanh nghiệp đã và đang hoạt động sản xuất trong lĩnh vực CNHT. Hoạt động ngân hàng đối với các doanh nghiệp trong khu vực này đã và đang tăng trưởng và phát triển rất tốt, hiệu quả sẽ trở thành mô hình phát triển đối với các khu vực công nghiệp, cụm công nghiệp, làng nghề truyền thống.

(4). Nâng cao hiệu quả hoạt động công ty cho thuê tài chính, nhằm phát triển hiệu quả dịch vụ cho thuê, thuê mua máy móc thiết bị đối với các DNNVV, doanh nghiệp hoạt động sản xuất trong lĩnh vực CNHT. Giải pháp này cùng với giải pháp về tín dụng ngân hàng sẽ tạo điều kiện cho doanh nghiệp về vốn để đầu tư máy móc thiết bị, phát triển sản xuất kinh

doanh.

+ Trong đó các công ty cho thuê tài chính cần chuyên nghiệp hóa các hoạt động nghiệp vụ, nâng cao hiệu quả hoạt động gắn liền với quá trình tái cơ cấu lại hoạt động đảm bảo tăng trưởng và phát triển bền vững, hướng đến thị trường tiềm năng là cho thuê tài chính, thuê mua máy móc thiết bị đáp ứng nhu cầu của DNNVV trên địa bàn.

(5). Phối hợp hiệu quả giữa hoạt động bảo lãnh tín dụng của Ngân hàng Phát triển với các NHTM trên địa bàn, nhằm đảm bảo đáp ứng tốt nhất nhu cầu vốn cho doanh nghiệp sản xuất kinh doanh trong lĩnh vực ưu tiên phát triển của Chính phủ, nhất là các DNNVV, doanh nghiệp ứng dụng công nghệ cao.

**Nhóm giải pháp từ chính các doanh nghiệp sản xuất trong lĩnh vực CNHT<sup>(5)</sup>:**

DNNVV với lợi thế hoạt động rất năng động, linh hoạt và phù hợp với nền kinh tế thị trường nhiều thành phần hiện nay. Tuy nhiên các bài học từ khủng hoảng, từ khó khăn kinh tế vĩ mô trong giai đoạn vừa qua đòi hỏi các DNNVV, phải chủ động đổi mới, chủ động phát triển trong môi trường ngày càng cạnh tranh và chịu tác động rất lớn từ hội nhập kinh tế quốc tế. Theo đó, DNNVV cần quan

tâm thực hiện một số giải pháp sau<sup>(6)</sup>:

*Thứ nhất*, thực hiện cơ cấu lại hoạt động doanh nghiệp, nhằm nâng cao năng lực quản trị kinh doanh, năng lực hoạt động của doanh nghiệp.

*Thứ hai*, đổi mới công nghệ, gắn liền với đào tạo nguồn nhân lực để nâng cao năng suất lao động, hiệu quả hoạt động, nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp.

*Thứ ba*, minh bạch và tuân thủ pháp luật trong hoạt động kinh doanh. Mở rộng thanh toán qua ngân hàng. Việc các doanh nghiệp, nhất là DNNVV thực hiện minh bạch hoạt động, sổ sách chứng từ kế toán rõ ràng, báo cáo tài chính minh bạch, không chỉ đảm bảo cho quản trị doanh nghiệp hiệu quả, chuyên nghiệp mà còn tạo điều kiện cho doanh nghiệp trong quan hệ tín dụng với ngân hàng. Việc ngân hàng nắm bắt thông tin và tin cậy doanh nghiệp sẽ là yếu tố hỗ trợ rất lớn trong giải pháp về vốn tín dụng đối với các DNNVV■

**CHU THÍCH:**

1. Bài học kinh nghiệm của các nước: Nhật Bản, Hàn Quốc... có CNHT phát triển tiên tiến, đều có sự hỗ trợ từ Chính phủ thông qua các quỹ hỗ trợ cho các doanh nghiệp này.

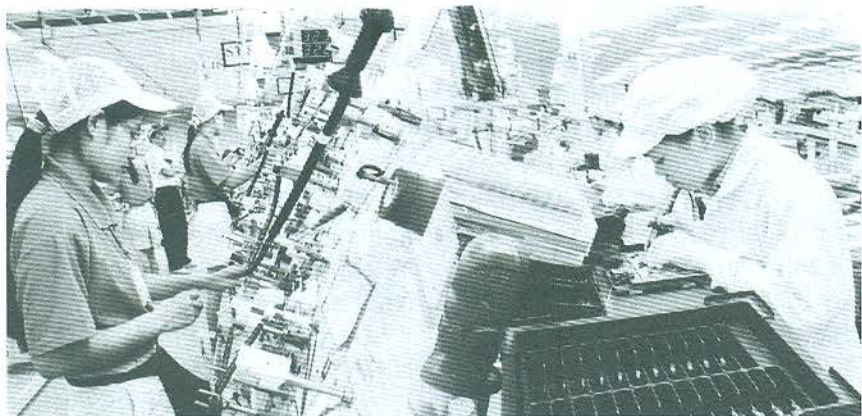
2. Như biện pháp áp dụng trần lãi suất đối với 5 nhóm lĩnh vực ưu tiên

3. Thực hiện cơ chế chính sách tiền tệ tín dụng của NHTW như tái cấp vốn; áp dụng tỷ lệ DTBB thấp đối với các TCTD có dư nợ cho vay CNHT cao...

4. Giải pháp này, cho phép các NHTM tăng trưởng bền vững, hiệu quả, có điều kiện giảm lãi suất cho vay đối với doanh nghiệp, song quản trị rủi ro hiệu quả. Đây là giải pháp không mới với các định chế tài chính nước ngoài, song phát triển ở các NHTM trong nước vẫn ở mức độ nhất định.

5. DNNVV trong nền kinh tế nước ta hiện nay là bộ phận lớn hoạt động sản xuất thuộc lĩnh vực CNHT

6. Đây là nhóm giải pháp khắc phục những tồn tại hạn chế hiện nay của DNNVV



ẢNH: QUANG HUY

Ngành CNHT phần lớn đã và đang được phát triển bởi hệ thống DNNVV.